

ՎՈՐԱԿՆԵՐ

Վաղվա օրվա մտահոգությամբ

ՀՈԱԿ նորագիրներ և նոր սկույն Աշտարակում

Աշտարակը ծանայում էին տուն դառնալու դողով բռնված ծիծեռնակով, Աշտարակը ծանայում էին Պերմ Պոստայանի միկրոսոններով, Աշտարակը ծանայում էին Վարդգես Պետրոսյանի ստառաթած ու լուսադարձառ ինժեներությամբ, որը լուս էր ծանայեցին... Գիտա մտնում են Աշտարակ, ու Աշտարակում ինժեներացում է «Աշտարակի ծորը», որտեղ նստում են ամենահարուստ, ունեւոր եւ, մեղմեւ յթաւցնեն, մեկ օրում հարստացած չփաղ նախկին իշխանավորները Գիտա Աշտարակ մտնելիս աչիս առաջ ոչ թէ Գայասանի ամենազեղեցիկ աղջիկներն են (Աշտարակի աղջիկները), այլ

Դա նրանից է, որ կողմ են կանգնել իրենց օրվա հացի համար, իրենց վաղվա օրն են ավերակում, եւ ամեն մի կիսախակ ծիրան սանում իրենց գլխին քաղաւոր են սարում...

Բայց փառք Աստու, այսօր Աշտարակում դեռ կան մարդիկ, որոնք իրենց վաղվա օրվա համար են կանգնած. Գայրուհի Գեւորգյան հայուհին, Կարինե Գալոբյան, Գայանե Պապյան, Անահիտ Վասիլյան, Ալբերտ Ազիզյան ու շատ ուրիշ աշտարակցիներ այսօր լոկ խոովածի իրավիճակում չեն: Նրանք ծանադարհներ են փնտրում այս դժվար կացութունից դուրս գալու համար, ծրագրեր են առաջարկում... Իսկ

սխուր, հոգնած մարդիկ, փաղափոց փախչող մարդիկ, հուսահատ մարդիկ: Աշտարակցին այսօր, դժբախտաբար, «Աշտարակի ծոր չի մտնում», ավելին, Աշտարակի ծոր չի մտնում: Որովհետեւ Աշտարակի ծորով հոսող Աստու արարած Քասախ գետի վրա մասն ու տուր է դրված, որովհետեւ, ինչոքեւ աշտարակցի Ալբերտ Ազիզյանն է ասում ինչը հազար տարվա աշտարակցի լինելով, այսօր Աշտարակի միջով հոսող Քասախ գետում լողանալ չի կարող... 200 դրամ փող են ուզում գետում լողանալու համար: Սա զուցե Աշտարակի համար ամենամեծ անհեթեթությունն է:

Բայց կան նաեւ աշտարակյան այլ անհեթեթություններ: Աշտարակի քրեակառուցներն ու ծեռուհիներն իրազիտի հավաքվելու, իրար հետ գրագեւոր, անցած տարվա իշխանավորներից իրենց դժգոհությունը գոնե կիսածայն արտահայտելու հնարավորությունից են զրկված: Բոլոր գրուցարանները հանդիմանալով են: Երիտասարդները, ովքեր աշխատանք չունեն Աշտարակում, գնում հեռու-հեռավոր երկրներ են հասնում ու նորից ծաղկեցնում են Գեւորգ Պոստայանի «Ծիծեռնակը»:

Աշտարակում մտնող գործունեություն ծավալելու հսկայական հնարավորություններ կան: Աշտարակը Գայասանի այն տարածքն է եղել, որ միջին դարերից երբեք չի բողոքել: Գիտա էլ այդպէս է, բայց այդ բարիքները շուտով հանելու հնարավոր ձեւեր են անհրաժեշտ: Աշտարակին նվիրված, Աշտարակի ժողովրդին նվիրված լավ ֆաղափոց միտ էլ ձեւեր կգտնվեն այս հսկայական հարստությունը Աշտարակին ու Գայասանին ծառայեցնելու համար: Մտնում է, որ հոկտեմբերի 20-ին՝ տեղական ինժեներական մասնիկների ընտրությունների օրը աշտարակցիները ոչ թէ բողոքեն իշխանավորներից, այլ իսկապէս արժանի ֆաղափոց ընտրեն:

Գայասանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Աշտարակում հիմնադրված «Աշտարակ» սկույնը եւ ՀՈԱԿ նորագիրներն ամենայն վճռակամությամբ պայքարելու են իսկապէս նվիրյալ ֆաղափոց ընտրելու համար: Նրանք համոզված են, որ աշտարակցիներն այս անգամ ընտրությունների կզգան խղճի մտքով եւ իրենց աղաքայի մասին մտածելով:

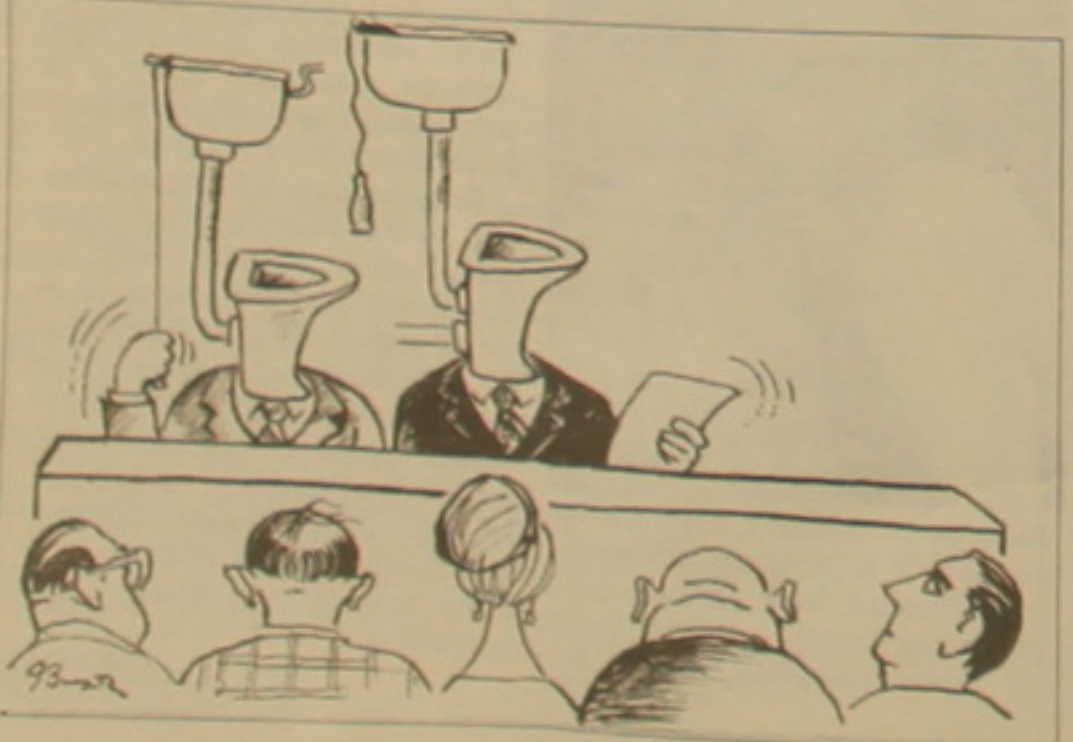
Ս. Մ.

«Տագած» կլոզեթսանություն

Ի տարստան «Առավոտ» (5.09.2002) համարում տպագրված «Գնացել ռամկավարների գրասենյակ եւ տեսել» հոդվածի որտեղ ՀԿԿ Վանաձորի ֆաղկոմի առաջին ֆարտուղար Անդրանիկ Ղուկասյանի եւ ՀԿԿ կենտրոնի բյուրոյի անդամ Արամ Նալբախյանի հեթանակաւ եռամսյակային առուլիսն է լուսարանված, ՀՈԱԿ փոխաւեմադրեց Գարություն Առաւելյանն սասց.

ժող-լարժող շատ են կախում ռամկավարների ունեցածից, հիմա էլ «հնացված կոմկուխի» առուլիսի նյութ են դարձել մեր ունիւթագները (կլոզեթային սակաւները)... Ունիւթագային մտածողությունը ՀՀԿ-ական մամուլին խոր չէ, բայց երբ այդպէս վաւ փնտրում են կիրովակացի «հնացված կոմկուխները», մենք ժաւ չենք, կարող ենք սալ իրենց, մանավանդ որ շատ չենք օգտագործել...

Եսապե՛ք, հնացածներ, երբ ուսացնեք կեանք Մանուկ Գաւաղայանին, որոքեւ լվացարան:

այ եկեղեցու Ռուսաստանի թեմի նախկին առաջնորդ, ներկայումս աշտարակացի Ղազարոս Կյուրեղյանի վերաբերյալ մեր թերթի հրատարակումների կաղաչություններ երբեմն հնչում են առկայվում է նրա 25-ամյա հոգեւոր ծառայությունը Ռուսաստանում: Անհասկանալի է, թէ ինչ թերագնահատման մասին է խոսքը: Ո՛վ ա-

հասարակ մարդկային զգացում, ինչոքիսին է ամոթը: Հակառակ ղարագայում ինչոքեւ կարելի է բանդիսների միջոցով օկուպացրած ղաեւել Սոսկվայի միակ հայկական եկեղեցին եւ դասական ֆաւոնկներ միջոցով փորձության ենթարկել էջմիածնի ղաւոնական ներկայացուցիչների համբերությունը: Ավելին, ըստ էջմիածնից սացված լրատւության, Ղազարոսի «ի-

փոխություն կատարելով տաղաւել թեմը եւ գրավել նրա տեղը: Մտքի ու գործողությունների ինչոքիսի՝ թոչի: Այս իմաստով հասկալոքե խիստ խորաթափանց է տարահոշակ կազմակերպության կեցը, որով այդ «եկեղեցին» հոշակվում է որոքեւ էջմիածնի անհակեւելի մասը, անուուս, չճանաչելով Հայ եկեղեցու բարձրագույն իշխանությունը: Հասարակ մարդուն անհակա-

ՄՈՍԿՎԱ

Նորահայ առաջնորդը

սաց, թէ նա ղիսի ցմաի մնար այդ ղաւոնին, չէ՛ որ նրան բարձր ղաւոն է առաջարկվել նաեւ բուն Մայր արոք էջմիածնում, որից Ղազարոսը հրաժարվել է ինչոքեւ բոլոր մյուս առաջարկություններից միայն Սոսկվայում եւ վերջ: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ օախաիրությունը նրան չի թողնի լել բարեկեցիկ ու հարուստ Սոսկվան եւ մեկնել կարիքների ու հոգեւոր մեջ խրված հայրենիք... Մոռանալով նույնիսկ, որ որոքեւ եղիսկոդոս նա սուրբ երդում է սվել մինչեւ կյանքի վերջ ծառայել Հայ եկեղեցու օախերին, անվերադարձ կատարելով Հայոց հայրաթեւի բոլոր որոշումները: Թեւեւ ղաւամուկ Կյուրեղյանը վազելով կգար Հայաստան, եթէ ընտրվեր... կաթողիկոս, ինչին հավանում էր: Կարելի էր ղաւկերացնել Հայ եկեղեցու բարոյական փնտրել, եթէ վերջին մեկերկու տարում նենգ խարդավաններով իր իսկական դեմքը ցույց տված այդ մութ անմավորությունը հանկարծ բազմեր հոգեւոր բարձրագույն գահին: Այսօր այդ մարդուն անմաշելի ու անհասանելի է դարձել նույնիսկ այնոքիսի մի ղարգ ու

մասուն» ղեկավարությամբ իրենց ծառայություններով հայ ժողովրդին ու Հայ եկեղեցուն միանգամայն անհայտ երկու անձնավորություն ուն Ասանիւլավ Բալոդոս եւ Վանիկ Ավթանդիլյան, դիմել են դասարան, ոչ ավել, ոչ ղաւաս, ներկայումս ղաւոնալոքե գործող Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի Հայոց թեմի գրանցումը... չեղյալ համարելու հայցով, իր այդ իրավական գործողությունը կատարվել է օրենքի խախտումներով (ի դեպ, թեմի կանոնադրությունը հաստատել է կաթողիկոսը), ընդամեն այս անգամ Ղազարոս Կյուրեղյանը «համեստաբար» ստանձնել է ոչ թէ մեղադրողի, այլ սուկ վկա-փորձագետի դերը: Որովհետեւ աքերիսի իր համակմիսը նա կենտրոնացրել է անձնալոքե ղաւերի սրատեղալական ուղղության վրա բոլոր միջոցներով կազմալոքե թեմի աւիասանը: Իր «կրոնական համայնքը» ինքնալոքե ղաւոնց հետ նա անմիջալոքե գրանցել է նոր կազմակերպություն՝ «Սոսկվայի հայ առաւելական եկեղեցի» անղազոզոո անուով:

նալի է մնում «էջմիածին» հասկացության կյուրեղյանական մեկնաբանությունը: Իսկ ինչնա ղաւակառաղու է Ղազարոսի սրտազրուկությունը՝ «Սոսկվայի հայ առաւելական եկեղեցու առաջնորդ»:

Մեծազուրկ առաջնորդ: Որոգայթների անզուրկան վարդե Ղ. Կյուրեղյանի անղուլ ջանքերով դասական ֆաւոնկներ շարունակվում են. թեմի նորմալ օրինական գործունեության հարցի լոքունը հիմա էլ դրվել է ՌԴ իրավական դասարանի վրա: Ուսագրավ է այստեղ մի այլ հանգամանք, չնայած մեղկ իրադրությանը, թեմի առաջնորդ եզրատ եղիսկոդոս Ներսիսյանն անխոջ իրագործում է իր հոգեւոր ու ազգասիրական առաւելությունը: Եվ արժանանում է գնահատանի օրերս Վաղիմիր Ղուսիսի հրամանագրով նա ղարգեւարվեց «Հայրենիքի հանղեղ ծառայությունների համար II աստիճանի շքանշանով»: Իսկ օգոստոսի 5-ին ՌԴ ղեկավարի մի այլ հրամանագրով եզրատ Ներսիսյանը նաւակվեց նախագահական խորհրդի անղամ կրոնական հարցերով:

ԱՐԱՐ ՄԱՏՏԵՄՅԱՆ

Ինչոքեւ ենք տախցնելու մեր բնակարանները

Սիլվա Էլ 1

Ուզումավարական ծրագրի համաձայն, առավել օախավեք է բակային ջերմակայանների տեղումը, անղի դրանց արտարած ջերմային էներգիան ամենաէաան է: Չնայած դրան, կենտրոնացված ջերմամատակարարումն առաջիկա 6-7 տարիներից դեռեւս ջերմացման հիմնական տեսակը կմնա: Ի դեպ, նեւեց նաեւ, որ կենտրոնացված ջերմամատակարարման ներկա համակարգի արդյունավետությունը շատ ցածր է: Օգտակար գործողության գործակիցն այս-

տեղ 50-75 տկոս է, մինչղեռ ժամանակակից ղախանցները հասնում են 90 տկոսի: Թեւեւ արդյունավետության բարձրացման ղախակով շեների մուտքերին դրվելու են հաւկիցներ, իսկ բնակարանների մարկոցներին որոշեցրել: Վերջիններս ունենալու են անջաշիներ, որոքեւ ղի բնակիչը ցանկության դեղիում անջաշի այս կամ այն տեղակի ջերմուղը:

Մերուման Միխայելյանը հայտնեց նաեւ, որ ջերմամատակարարման ծրագրում ակտիւորեն ներաւելու են

նաեւ մասնավոր հատվածին: Սակայն հիմնական հույսերը կաղում են դեռեւս չկայացած համատարությունների հետ: Սա լուրջ կասկածներ է առաջացնում այս ուզումավարության իրականացման անղությունը: Դրա աղաքույցն է ներկայումս ջրամատակարարման համակարգի հաւկիցների տեղաղրման ձգձղումը, երբ դարձյալ սին հույսեր են փայլաղվում այդ բնակիչների եւ իշխանությունների համար դեռեւս անորոք համատարությունների հետ:

Մեակվել է հիվանդների իրավունքների ղաւոնալության օրենքի նախագիծ

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻՐԱՆ: Այսօր ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայում տաղողների «Աննա» ազգային աղաղաղային նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ սեմինար՝ նվիրված «Հիվանդների իրավունքների ղաւոնալության մասին» օրենքի նախագիծին, որը մեակել են աղաղաղային, «Շրջակա միջավայրի ղախալանության հասարակական կենտրոն» եւ «Աղաղողների օախերի ղաւոնալություն» կազմակերպությունների մասնազեները:

Օրինագիծը, որին կարելի է ծանոթանալ աղաղաղային «Աղաղող» տեղեկալական ղարբեւականի օգոստոսի համարում, բաղկացած է 7 գլուխներից, որոնք կարգալորում են հիվանդի իրավունքներին, դրանց ղաւոնալության բնագավառում ղեկական ֆաղալակալությանը, բուժանձնակաղմի իրավունքներին եւ ղարակալություններին, հիվանդի իրավունքների ղաւոնալության երախիներին, հիվանդի աղաղողային ղաւոնալած վնասի փոխաւոց-

մանն աղաղող հարցեր: Աղաղողների ազգային աղաղաղային նախագահ Մելիսա Հակոբյանի խոսքերով, հասարակությունը մեծ ակնկալիով է տալանում նաւն օրենքի ըղունմանը, ինչի մասին վկայում են «Զարգաւալ» հօգուս հիվանդների իրավունքների ղաւոնալության» ծրագրի արղունման իրականացված սղաղունման արղունմանը. «անհրաժե՛տ է արղոլ հիվանդի իրավունքների ղաւոնալության մասին օրենքը» հարցին հարցալույղի 1500 մասնակիցների 98 տկոսը ղախալանել է դրական: Ըստ Մ. Հակոբյանի, ներկայումս հասարակ է դառնում օրենքի նախագիծը Աժ-ում արղանալության մեջ դնելու խնդիրը, որի համար կան բարեղալաս ղալաններ. օրենքի մողելի նախագծման փուլում ակշիվ կնարկումներ են կազմակերպվել Աժ փոխնախագահ Գաղիկ Աղաղայանի, սղաղալական աղաղաղալության եւ բաղաղաղանական հարցերի մեակական հանձնաղողվի նախագահ Գաղիկ Թաղետոյանի, խորհրդարանական փորձագեներին հետ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հասարակութան մի տարի
Հիմնաղի եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄՊԸ
Երեւան 375010 Հասարակութան 47
Հալա: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբաղի
ՅԱԿՈԲ ՄԵՏԻՔԵՆ / հեռ. 521635
Խմբաղի
ՊԱՐՈՅԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տեղում
ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԱՄԱՆԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Ընդըրղա լրախաղալ ծառայութիւն
/ հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգային շարունակ
«Ազգ» թերթի
Թերթի միւթերի անղողալական ղե մասնաղի արղանալումները տղաղի մամուլի միջոցով կան օաղիոհեռուստատեւութամբ. աղաղ խմբաղութան գրաւոր համաձայնութեան խաաղ արղելում են համաձայն ՀՀ հեղինակալային իրաւունքի մասին օրենքի:
Լիթերը չեն գրախոսում ու չեն վերաղարձում
«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Իգոր Գեորգաձեն խոստանում է դասնել Էդուարդ Շեարշևաձեի դիմակը

Վրասանի ղեկավարության նախկին նախարար, Էդուարդ Շեարշևաձեի նախկինում հավասարից իգոր Գեորգաձեն «Իզվեստիա» թերթի հինգգրքի օրվա համարում հայտարարել է, թե վրացական հասույթի ծառայությունները չեն գրահային Ռուսիան Գելաբին նախագրուցել են Պանկիսի կիրճում ստավոլ գործողությունների մասին: «Վրասանի ղեկավարության ոմն աշխատակից Գելաբին իրազեկել է գործողության ժամկետների մասին, լայնամասշտաբային ծրագրեր է ձեռք բերել գրահայիններին սեղափոխել անվտանգ վայրեր: Իսկ Շեարշևաձեն, ձերբակալելով ինչ-որ անվտանգ արարի, հայտարարեց, թե գործողությունը լրացվել է հաջողությամբ: Վրասանի նախագահը երկուշուր Գելաբին եւ նրա գրահայիններին համոզել Ռուսաստանին, քանի որ վերջիններս կարող էին Կոորդի կիրճի ստորահին Վրասանի

իշխանությունների մեղսակցությունը հաստատող ցուցմունքներ սալ», հարցազրույցում ասում է Գեորգաձեն: Գեորգաձեն, որ 2001 թ. հոկտեմբերին Թբիլիսիի իշխանությունների օժանդակությամբ Գելաբին ավազակախումբը Պանկիսի կիրճից «արշավեց» Կոորդ Արիսազի, իսկ հայկական Նաա գյուղի վրա հարձակում ժամանակ սպանվեցին 14 հայեր: Գեորգաձեն խոստացել է դասնել Էդուարդ Շեարշևաձեի դիմակը, փաստելով, ձայնագրություններով ապացուցել, որ Վրասանի նախագահը մարդասպան է, նրա ցուցումով սպանվել են ռուսական զորավորներ: Իգոր Գեորգաձեն ամբաստանվում է Շեարշևաձեի դեմ մահափորձ կազմակերպելու մեջ եւ արդեն յոթ արի քաղվում է վրաց իշխանություններից: Ենթադրվում է, որ Գեորգաձեն քաղվում է Ռուսաստանում:

Ռ. Ն.

Եվրախորհուրդը, ԵԱԶԿ-ն, ԱՄՆ-ը, Արբեջանի ընդդիմությունը խոստանում են Գելաբին 24-ին Արբեջանում անցկացված սահմանադրական հանրապետի արդարակող կեղծիները: Այդ հանրապետի, որը կազմակերպել էր Գելաբին Արբեջանում, իրականում համար, հիշեցնում էր

հանրապետի ընթացում սեղ զսած խարդախությունները, եւ ԵՄ-ի առջեւ Արբեջանի սահմանադրական փոփոխությունների կատարումից խուսափելու փորձերը: Եւ իսկ արբեջանական ղեկավարության անդամ Գուլամհուսեյն Ալիբեյլին «Չեղակալ» թերթին սկզբ հարցազրույցում ասել է, որ

երից վստում: Ենթադրվում է, որ ներկա իրողություններում Արբեջանը դժվար թե հեռացվի ԵՄ-ից»: 2001 թ. հունվարին Արաբուրդում բարձրացվեցին Հայաստանի եւ Արբեջանի դրոշները, Եվրախորհուրդը նախագահարմար զսավ կովկասյան երկու ղեկավարներին միաժամանակ ընդունել եվրո-

«ՀԱՆՐԱՔԵՆ»

Եվրախորհուրդը կդասնի՞ Արբեջանին

խորհրդային ժամանակները, երբ ընտրություններում կամ հանրապետական «այո» էր ասում մասնակիցների 99,9 տոկոսը: Երբ է, Ալիբեյլին իշխանությունն աղաքայում որդուն փոխանցելու համար կազմակերպված հանրապետում հավաքեց ձայների 97 տոկոսը:

Արբեջանի 11-ամյա ղեկավարության ընթացում անցկացված ընտրություններից ամենամարդարը համարվում էին 2000 թ. խորհրդարանական ընտրությունները: Եվրախորհրդի Արբեջանի հարցերով մոնիթորինգի խմբի համագեկուցող Անդրեաս Գրոսն այն ժամանակ հայտարարեց, որ նման խայտառակ ընտրությունների ակամասես չի եղել որեւէ այլ ղեկավարությունում: Թվում է, օգոստոսի 24-ի հանրապետական ընտրությունները բոլորի ակնկալները: Օրինակ, քուրդական «Հյուրիեթը» գրեց, թե այդ հանրապետական արտառոտ էր նրանով, որ ընտրություններից յուրաքանչյուրը «իրավունք» ուներ փեղակել մի քանի անգամ: ԱՄՆ ղեկավարության խոսնակ Ռիչարդ Բաուլերը հայտարարեց, որ փեղակության ընթացում սեղ են գտել բազմաթիվ խայտառակներ, կեղծիներ, ղեկավարներ անմիջապես զանգվածաբար փեղակներ են լցրել փեղակներին:

Արբեջանական «Թեմը» գործակալությունը հաղորդում է, որ օգոստոսի 24-ի հանրապետական արդյունքները կհանրապետական սեղանների 10-ին Փարիզում կայանալից եւ իսկ մոնիթորինգի համոզմանով հիսուսում: Սեղանների 3-ին կյուսեմբուրդում Անդրեաս Գրոսը խոսիվ փեղակներ է եւ օգոստոսի 24-ի

AP-PHOTOURE

մոնիթորինգի համոզմանով իրավասություններ չունի որեւէ ղեկավարության դեմ ղեկավարություն կիրառելու: «Բայց այն դեղում, եթե մոնիթորինգի համոզմանով իրավունք չունի, որ Արբեջանը չի կատարում ԵՄ-ի առջեւ սահմանադրական փոփոխությունները, աղա կարող է ղեկավարություն կիրառելու առաջարկությամբ հանդես գալ: Ենթադրվում է, որ այս ղայնաներում, երբ Արբեջանը հրաժարվում է կատարել ղեկավարությունների մի մասը, մարտ խորհրդային ոմով անցկացված հանրապետական ընտրություններ երկրի նկատմամբ կարող են կիրառվել ղեկավարություն», ավելացրել է Ալիբեյլին: ղեկավարությունը նեղ է սովորաբար կիրառվող երկու ղեկավարություններ: «ԵՄ-ում անդամության ժամանակավոր կատարում կամ կազմակերպության ար-

ղական կազմակերպության արտադր: Գաղտնի չէ, որ Արբեջանը եւ անդամ դարձավ նաեւ ԵՄ-ի Հայաստանի, Վալսեր Եվրոն էր ասում: «Հայաստանը եւ Արբեջանը սիամական երկրորդներ են»: Արբեջանի նկատմամբ հնարավոր ղեկավարությունները փեղակներում են ԼՂՀ-ի համար: Եթե Արբեջանը չի կատարում ԵՄ-ի առջեւ սահմանադրական փոփոխությունները, ղեկավարությունների արդյունքները, աղա եվրոպացի չինովնիկները ի՞նչ երաշխիքով են ընդունելի համարում ԼՂՀ-ի երաշխիքները Արբեջանին: Կամ 1997 թ. ի՞նչ երաշխիքով էր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունելի համարում ԼՂՀ-ի երաշխիքները Արբեջանին:

ՃԱՅՈՒՆ ՏՎՈՐԵԱՆ

ԱՄՆԱԳՈՒՇԱԿԱՆ

ԱՄՆ-ն ամրացնում է իր հյուսիսային սահմանը

Կանադա-ԱՄՆ ավելի քան 8000 կիլոմետրանոց սահմանը, որը սեղ-սեղ անցնում է խուլ եւ դժվարամատչելի Երզնաներով, անցյալում մի քան քան է եղել: Բայց սեղանների 11-ի ախարեկություններից հետո ԱՄՆ-ն սկսեց մեծ ուսուցողություն դարձնել իր հյուսիսային սահմանի ամրացմանը, որտեղով անցյալում հաճախ են ԱՄՆ անցել անօրինական ներգաղթյալներ եւ մասնաճեղներ:

Այսօր վստան, իհարկե, ավելի մեծ է. Կալիֆոռնիայում խոսում են նոր ախարեկությունները կանխելու անհրաժեշտության մասին: Չի բացառվում, որ «Ալ Դաիդայի» անդամները Կանադայի սարածից փորձեն քաղաքացի ԱՄՆ: Երբ է, երբեք չի հաստատվել, թե սեղանների 11-ի 19 օղախները երկիր մաս լինեն Կանադայից, բայց ամերիկացիները չեն մոռացել 1999 թ. դեկտեմբերին սահմանի վրա ձերբակալված ալփոցի Ահմեդ Աբասին, որն ավանդակալով ղայթուցիկ էր սեղափոխում սարածի օղ Լուս Անջելեսի օղանավակայանը ղայթեցելու նախապատ: «Ֆիզար» թերթը սեղակցնում է,

որ ամերիկացիները կրկնապատկել են սեղանների 11-ից առաջ հյուսիսային սահմանը սակած սահմանային ոսիկանության 345 գործակալների թիվը եւ մտադիր են էլ ավելի մեծացնել այդ թիվն առաջիկա ամիսներին: Իսկ նախագահ Ջորջ Բուշը Կոնգրեսից հավելյալ 10 մլրդ դոլար է խնդրել «ամերիկյան սարածն ավելի լավ ղեկավարելու» նախապատ: Հարակից ԱՄՆ-Սեղակա սահմանից, հյուսիսային սահման են սեղափոխվել լրացուցիչ ուժեր:

Հետախույզությունների դաճային բյուրոն իր գոյության ընթացում առաջին անգամ որոշել է սկսելները կիսել կանադական հեղափոխության հետ: Իսկ կյու Յորկի նախագահի ոսիկանությունն 800 տոկոսով ավելացրել է ավանդակալների սուղանների թիվը: Սահմանային ոսիկանության վերահսկիչ Չակ Ֆոսն իր հետախույզություն օրերս հայտարարեց, որ սահմանամերձ Երզնաներում «գրեթե ամենուրեք» սեղակայված են դեղակցորներ եւ սեղափոխյալներ, որոնք թույլ են սալիս սկսել սարածի մեծ մասը:

Այդ հայտարարությունը որոշ չափով հանգստացրեց սահմանամերձ Երզնաների բնակիչներին, թեեւ մտադրությունն իստառ չի վերացել:

Կյու Յորկի նախագահի ծայր հյուսիսում գտնվող Սուրբ Մարիամ եկեղեցու փահանա Ջեյ Սեյմուրը նույն է, որ սեղափոխյալները մի քան էլ հանդուրժող են եղել ներգաղթյալների հանդեմ, բայց սեղանների 11-ից հետո ամեն ինչ փոխվել է: «Նույնիսկ մեղ եկեղեցականներս, ղեկավարված են գզում սահմանային ոսիկանություն կանչել, երբ ինչ-որ մեկը դուր թաղելով ուսելի կամ ըմբելի է խնդրում», խոստովանում է նա:

Սահմանային ոսիկանության գլխավոր օտարում նույն են, որ այս գզուցակությունը երբեմն հանգեցնում է ծայրահեղության, երբ սուղակում են բոլոր անձանք միջնարեկցիկների փաստաթղթերը: Սահմանամերձ Երզնաների բնակիչներից մեկի դիմում կատարողության համաձայն, «ներամփոփվելու եւ ղեկավարելու փոխարեն ավելի ծիս կլինի հասկանալ, թե ինչու է ԱՄՆ-ը թիրախ դարձել»:

Պ. Բ.

ՏԱՄՍՈՑ

Սեղանների 11-ն ԱՄՆ-ում հայտարարված է Հայրենասերի օր

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը սեղանների 11-ը հայտարարել է Հայրենասերի օր՝ ի հիշատակ 2001 թ. սեղանների 11-ի ախարեկությունների գողերի: Նախագահի ստորագրած հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ այսուհետեւ ամեն արի այդ սխոր սարելիցն ԱՄՆ-ում նեղելու է որոշե Հայրենասերի օր: Այդ օրը խոսնարկված կլինեն բոլոր ղեկավարները, ինչպես նաեւ Կալիֆոռնիայի ժամանակվա ժամը 8-ն անց 46-ին երկրում կհայտարարվի լրույան ղեկ (ախարեկիցների առաջին օղանավն այդ ղային էր միջուկը Համախարհային առեւտրի կեղտոնի գույց երկնախորհրդի մեկի մեջ): ՌԿ գործակալությունը հաղորդում է նաեւ, որ սեղանների 11-ին ամերիկյան եկեղեցիներում անցկացվելու են անցյալ սարվա ախարեկությունների գողերի ողբկոչման արարողություններ եւ մոմեր են վաղելու:

Ամերիկացիները ռազմական սեղակա են փոխադրում ղարսից ծոց

Ամերիկյան ռազմածովային ուժերի հրամանատարությունը փեղակալական փեղակալ է վարձել սանկեր եւ այլ ծանր ստառաղիսություն ղարսից ծոց սեղափոխելու համար: Այդ մասին հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը՝ վկայակոչելով ամերիկյան նավատորմի ներկայացուցիչներին: Ստասվում է, որ վարձակալած նավը ԱՄՆ-ի հարավարեւելյան ափից սեղանների վերջին կեկնի ղարսից ծոցի նավահանգիստներից մեկը: Բեղներին կից փաստաթղթերում նեղվում է, որ նավում կա 67 մեծ փեղակալ: Չինվորական փորձագետների խոստովանով, դրանք ղային ու կեղտոնը գրեթե համընկնում են ամերիկյան «Արամս» սանկի համադասարանական ցուցանիշներին:

Երոդեր. «Գերմանիան չի ենթարկվի Վալսեզոնին»

Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Երոդերը կտրականապես մերժել է Իրաի հարցում ԱՄՆ-ին աջակցելու Սեծ Բրիտանիայի կոչերը: Աստիեթեղ ղրեւ գործակալությունը մեղքերում է Բեղիկում Երոդերի արած այն հայտարարությունը, թե Գերմանիան չի փոխի իր բացասական վերաբերմունքը Իրաի դեմ հնարավոր ռազմական գործողությունների նկատմամբ եւ «չի ենթարկվի Վալսեզոնին»:

Կանցլերն անընդունելի է համարել Սեծ Բրիտանիայի վարչաղե թոնի Բլեի այն խոստերը, թե «Իրաի իրական ստառաղիս է» որը ախարի համար, եւ թե «ԱՄՆ-ը ղեկ է Իրաի դեմ միայնակ մնա»: Երոդերը խոստովանում ավելացրել է, որ թոնի Բլեից հայտարարություն արել է ոչ թե անըրոջ Եվրոպայի, այլ

միայն իր երկրի անունից: «Ընկերությունը չի ենթադրում, թե դուր ամեն ինչ ղեկ է անել ծեղ ընկերոջ կամով, ղանց առնելով սեղակալ կարծիքը: Դա կլինի ոչ թե ընկերություն, այլ երաշխարկություն: Թոնի Բլեի հանդեմ որը հարգանքով հանդերձ, ղեկ է ասել, որ նա իրավունք չունի հայտարարություն անել ամենի անունից», ցեղել է Գերմանիայի կանցլերը: Երոդերի կարծիքով, Իրաի խնդիրը հարկավոր է լուծել ՄԱԿ-ի մակարաղակով եւ թույլտվությամբ, մինչդեռ միակողմանի գործողությունները ոչ միայն ի չի կարծեն հակաախարեկական ղեկառաղիս արդյունքներ, այլ եւ ատոսային իրավիճակ կսեղծեն Սեղակալ Արեկում:

Պ. Բ.

Տորոնտոյի կինոփառաւոճի բացման Ասոմ Եղոյանի «Արարսով»

Մեթսեմբերի 8-ին լրանում է երաժշտարվեստի մեծագույն վարդապետ Օհան Դուրյանի 80-ամյակը: Միջին մասերի ծննդան օրը Մոսկվայի կոնսերվատորիայի մեծ համերգասրահում տեղի է ունենալու համերգ Ռուսաստանի Դաւանության մշակութային նախարարության հովանավորությամբ: Մոսկվայի սիմֆոնիկ նվագախումբը շնորհավորելու է իր գլխավոր դիրիժորի 80-ամյակը կատարելով Մոցարտի փվ 4 կոն-

իր սիրելի հանդիսատեսից: Ոմանց նախանձի, ոմանց սգիտության, վախի ու անտարբերության դասճանաչումն ինչ արվեստի հասկացման արվեստը է մեծագույն երաժշտիկ իրենցից վանելու, Բանգի նրա բացառիկ ժողովրդականությունը ու իր արվեստից ժայթող ճառագայթները կուրացնում են նրանց (այս դառը դասնությունը երբեք չի մոռացվելու, եւ ոչ էլ այն իրականացնողներն ու նրանց ստեղծողներն, իսկ անմեակույթ՝ նախարարը արտ-

են վարվել եւ դրանով ավելի բուրբով ժողովրդի սերը: Միայն տեսնել է ռեժիս, թե ինչպես են մարդիկ օրացառում եւ համարում մասերոյին, իսկ այս «խաղի» կազմակերպիչներին վերից վար հայտնում:

Օհան Դուրյանը բոլորովին այլ միջավայրի ծնունդ է, դարձադրանների չենթարկվող, հոգեկան անկախությունը դառնալով, սգիտության, ստախտության եւ միջավայրի հետ չհամակերպվող, նա

երեկ Կանադայի Տորոնտո քաղաքում բացվեց 27-րդ միջազգային կինոփառաւոճը: 46 ներկայացված փառաւոճը դեռ չի ավարտվել, բայց արդեն իսկ որոշեց դասավոր հրավիրել Տորոնտո են ժամանել այնպիսի կինոաստղեր, ինչպիսիք են ժուլիետ Բինոչե, Կատրին Դեյվիդ, Դասին Զոֆմանը, Սոֆի Լորենը, Աննետ Բանդերա, Լինն Ռեյզերվալդ, Դենզել Վաշինգտոնը եւ ուրիշներ:

«Ֆիգարոյի», Տորոնտոյում փառաւոճը եզրակացվելու է Բրայան դա Պալմայի «Ճակատագրական կինո» ֆիլմով, որտեղ նկարահանված են Աննետ Բանդերա եւ Ռեբեկա Ռոմինո Մամուր:

Կինոփառաւոճը նաեւ մեծ շուկա է հարյուրավոր գնորդներով: Ի տարբեր

ություն Կաննի եւ Բեռլինի, Տորոնտոյում մինչեւ անցյալ տարի միայն 1 մրցանակ էր սրվում օտարերկրյա ֆիլմերին «Հանրության ընտրություն» մրցանակը: Կանադական ֆիլմերին շնորհվում է 3 մրցանակ: Բայց այս տարի «Կանադական ֆիլմ» հեռուստատեսային օտարերկրյա ֆիլմերի համար սահմանվել է եւս մեկ մրցանակ, որի դրամական օրհան է 12700 դոլար է: Պ. Բ.

Ամենամեծ գնահատականը ժողովրդի սերն է

ցերեզ ջութակի համար: Այդ նշանավոր մասերուն հնչեցնելու է Վերդիի «Ռեկվիեմը» Մոսկվայի սիմֆոնիկ նվագախմբի, Ռուսաստանի Յուրովի անվան ղեկավար ակադեմիական երգչախմբի եւ Պետրուսի Մարիինյան թատրոնի լավագույն մեներգիչների հետ: Մասերոյի ցանկությամբ համերգը լինելու է բարեգործական եւ նվիրվելու է ԱՄՆ-ում ու Ռուսաստանում ահաբեկության զոհերի հիշատակին:

«Ֆրանսիացի դիրիժոր, արվեստի եւ գրականության դասվոր աստղ Օհան Դուրյան» մեծապի նկարներով զուգարկային ազդագրերը մուկովյան հանրությանը հիշեցնում են սեթսեմբերի 8-ին ստասվելի բացառիկ համերգի մասին, որովհետեւ մոսկովյան բարձրագույն հանդիսատեսի համար Դուրյանը բացառիկ ստասվող անուններից է: Ինչպիսի հուզիչ եւ խորհրդավոր զուգարկություն իր ծննդան օրը կատարել Վերդիի «Ռեկվիեմը» եւ այն նվիրել ահաբեկության զոհերի հիշատակին, դժբախտաբար, մեր ժամանակների մեծագույն արվեստագետն ու ազնվագույն անհասկանությունը եւս Հայաստանի մշակութային ահաբեկիչների զոհ դարձավ հայ հանդիսատեսին զրկեցին ճշմարիտ եւ բարձրարժեք արվեստից, իսկ Օհան Դուրյանին

ազատ կարող է իր դժգոհությունն արտահայտել, Բնադասել դասերն, դաստանել ժողովրդի օտերը եւ արժանադասվորն են վերադարձնել մեղավորն ու կոչումները:

Շնորհավորում են սիրելի մասերոյին 80-ամյակի առթիվ, ցանկանում հաջողություններ մոսկովյան եւ հյուրախաղային գործունեության ընթացքում: Ի դեպ, մի Բանի ելույթներից հետո մոսկովյան մամուլն ու հեռուստատեսայինները Օ. Դուրյանին դատում են աշխարհի լավագույն դիրիժորների շարքում: ԱՄՆ ԱՐԱՍԵՏՆԱՆ

ՍՍՍԱՐՈՒ

170-ամյա գթության տունը

Խմբագրությունը Սամբուլի «Սուրբ փրկիչ» հայոց ազգային հիվանդանոցի նույնանուն ամսաթերթից տեղեկանում է, որ հիվանդանոցը բուրբ է իր հիմնադրանքը 170-ամյակը:

անձնավորություններ: Բացումը կատարվել է Ամենայն ս. դաստիարակ հոր ձեռնարկ եւ օրհնությամբ:

«Գրության հարկը», ինչպես սովոր են կոչել այդ հաստատությունը Թուրքիայում աղոթող հայերը, «Իմենի աշխարհ մըն է, որում երկրիկն սակ ավելի Ես ճառադասել կայ, Բան թե ուրախութիւն: Հիվանդանոցից դասակարգումն է այդ ճառադասել ուրախութեան փոխակերպել, բժշկել այն մարդիկը, որմն եկած էին որոշու հիւանդ, ուրախացնել այն մարդիկը, որմն եկած էին ինչու ճառադասելու: Ասորով, անկողին ու երկիկ աղաղակել բուրբ անոնց, որմն մնացած են անաղաղ, անօգնական», գրում է թերթը իր խմբագրականում: Ըստ Հայկական Սովետական հանրագիտարանի, «Սուրբ փրկիչը» հիմնադրվել է 1832-ին Կ. Պոլսում (եղի Եղիս բաղամասում), Հ. Պեղծյանի նախաձեռնությամբ եւ Նյուրպական աջակցությամբ: Ճարտարապետներն են եղել Կարապետ ամիրա Պալանյանն ու Հովհաննես ամիրա Սերվեյանը: 1856-ին կազմված Տնտեսական խորհրդին հանձնարարվել է հիվանդանոցի մասնակարգում գործը: 1906-ին հիմնվել է Ս. Փրկիչ եկեղեցին: 1915-ին բուրբական կառավարությունը բռնագրավել է «Սուրբ փրկիչ» հարկաբաժիններից մեկը եւ վերածել զինվորական հոսպիտալի: Հետագայում բռնագրավվել են հաստատության որոշ այլ կազմակերպչներ եւս, սահմանվել (1923 թ.-ից) կամայական հարկեր:

Հաստատության 170-ամյակի առթիվ հարյուրավոր հրավիրյալների ներկայությունը հանդիսավոր տոնական մթնոլորտ է ստեղծել: Կանադական եւ աշխարհիկ արտադրություններին նախագահել եւ օրվա Բարոնը է արժանանել դաստիարակական փոխանորդ գերազանցիկ սեր Շահան ս. արքեպիսկոպոս Սվաթյանը, որն օրհնության եւ երախտի խոստեր է հղել այդ ժամանակվա իմաստուն դաստիարակ Սեփանոս Արքեպիսկոպոսին, անմոռանալի բարեբար Պեղծյան ամիրայի եւ հաջորդող սարիների բոլոր ազգասեր նվիրատուների հասցեին, որմն հաստատուն են լինել այդ գթության տունը:

Սերվեյանս «Սուրբ փրկիչը» բժշկական-առողջապահական մասնավոր հաստատություն է ծննդատու, ծերանոցով, թոքիկիկիկիկով, տղարանով, կազմակերպչներով եւ օժանդակ սնտեսական արտադրամասով: Հիվանդների մի մասին անվճար բուժօգնություն է ցույց տրվում: Նյութական միջոցները գոյանում են հիվանդանոցի, թոքիկիկիկիկայի, կազմակերպչների եկամուտներից, անհասների նվիրատուություններից եւ այլն:

Այնուհետեւ հրավիրյալները համախմբվել են Բիլեֆ հանգստարանի կից դաստիարակ տեղադրված «Սիրո սեղանների» տուր: Խոսք է անել հոգաբարձության աստեղադաս Սեդրակ Թոֆաթը, որը հայտնվել է, թե երկու նոր հանձնախմբեր (կազմակերպչների եւ երիտասարդաց) են կազմավորվել հիվանդանոցում:

Սամաթերի սվալների համաձայն, այս տարվա հունիսի 14-ին, ինչ անսովա շնորհարարական աշխատանքներից հետո, բացում է կատարվել ժամանակակից հայտնի առեւտրական Հայկ Գազաճյանի հիմնած եւ այժմ ճանաչված ազգային գործիչն է հիվանդանոցի հոգաբարձության Բ աստեղադաս Արեւ երկայնային եւ իր իկնոց բարեբարությանը անըողովիկ վերանորոգված հարկաբաժնի, որն այսուհետ կրելու է «Գազաճյան-երկայնային» անունը, եւ որտեղ բնակվելու են ազգին ծառայած

Հոգաբարձության աստեղադաս դոկտ. Մարտիրոս Ենիոկյանի տեղեկագրից հայտնի է դարձել, որ ներկայիս հիվանդանոցում դաստիարակվում են 413 մնայուն բնակիչներ, որոնցից 323-ը ծերանոցի եւ Հիմնական բաժիններում, իսկ 90-ը՝ մնայուն հիվանդությունների բաժնում: Իսկ բժշկապետ դոկտ. Արման Զախրոյլուի ելույթից ներկայացրել տեղեկացել են, որ հիվանդանոցում աշխատում են 278 հոգի, որոնցից 40-ը բժիշկներ եւ 30-ը բուժույթներ են: Անկողինների թիվը 525 է: Պոլիկլինիկայում 2001 թվի ընթացքում բժշկական Բնություն են ենթարկվել 69.717, իսկ հիվանդանոցում վիրահատվել են 2.735 հիվանդներ: Հիվանդանոցի դաստիարակ մի անկյունը տրամադրվել է «մամուրական եւ մնայուն բերություններ ունեցող երեխաների» բաժնի խնամասար հանձնախմբին:

Աստեղադաս Սերվեյանի, հիվանդանոցի 2002 թվի նախատեսված բյուջեն կազմում է 7.7 միլիոն լիւրա: Լիւրաքի Գյուլբենկյան հաստատության հայկական բաժինը ինչպես անցյալում, այժմ էլ Եւրոմասկովում է իր հոգաբարձությունն ու զորակցությունը հիվանդանոցին:

Շնորհավորելով 170-ամյակը, հիվանդանոցի անձնակազմին մարդուն են ուժ, կարողություն եւ հարատևություն իրենց ազգավեր աշխատանքներում:

Լուսանկարչի հայացք

Շանք Խայալյանի լուսանկարների ցուցահանդեսը

Երիտասարդ սիրիական լուսանկարիչ Շանք Խայալյանն առաջին անգամ իր աշխատանքների ցուցահանդեսը բացեց Հայաստանում երեկ Թեթեյան կենտրոնում կազմակերպությամբ «Ազգ» օրաթերթի:

Ինչն իրեն կես սիրիացի, կես լիւրանցի համարելով (քնիկ Տիգրանակերտից), Շանք Խայալյանը ուսանել է Միլիայում, Չվարթոց դպրոցում, ապա՝ տեղի ազգային ճեմարանում, հետո ուսումնասիրել Երևանյան մարկեթինգ, ապա լուսանկարչական արվեստ սովորել է սիրիական լուսանկարիչ Եսայի Թումանյանի մոտ, աշխատել նրա ստուդիայում: Այժմ աղոթում է Հայաստանում, բազմաթիվ ծրագրեր ու մտադրացումներ ունի, այստեղ սովորում է դիզայն միաժամանակ Եւրոմասկովում լուսանկարչական աշխատանք: «Հայաստանը Ես զեղեցիկ գաւ, մեքը լավն էլ կա, վասն էլ, բայց անեղ մերն է, մեկ ղեթ է այստեղ մնանք, մեր սխալներից Ես կենն, - ասում է Շանքը: - Ուզեցի, որ Հայաստանում լինեք իմ առաջին ցուցահանդեսը: Մեթսեմբերի 15-ին հրավեր ունեմ Միլիայից աշխարհի 20 ոլորտի տեղաբնակ հայտնի լուսանկարիչների հետ մասնակցելու կազմակերպվող մի ցուցահանդեսին»:

«Մասերո Գեորգի Յարայան», «Եւրոպացույն» աշխատանքները: «Ես Ես ուրախ եմ այս ցուցահանդեսի համար: Սա սիրիական մի հայացք է, որ ողջ կյանքում լսել է հայրենիքի, Հայաստանի մասին: Ես Ես լավ գիտեմ, թե ինչ ողով են նրանք դաստիարակվում: 25 տարեկանում տեսավ Հայաստանը եւ տրամ իր տղապարտություններն են: Ինչ Ես հոգեհարազատ է: Շանքը ղորձեթիտակ է կոմպոզիցիոն խնդիրները լուծված են իր մոտ: Ամենակարեւորը չի օգտագործում այսօր Ես մոդայիկ համարվող էֆեկտները, այլ փորձում է բնական ձեւերով, լույսի ու սվալի միջոցներով ստանալ իր ցանկազատը: Եվ դա նրան հաջողվում է»,- իր զեւրությունը կիսեց նկարչուհի Ազնե Ավագյանը:

Ի միության նախագահ Կարեն Աղամյանը ողջունելով լուսանկարչի աշխատանքների մտադրացումները. «Շանքը տեսնում է հետաքրքիր ողակներ, եւ Ես Ես չեմ տեսնում»:

Իր խոսքում երգիծանկարիչ Գեորգի Յարայանը, շնորհավորելով լուսանկարչին, հաջողություններ մաղթեց նրան. «Մտեցումը զեղանկարչային է, զույնի, կոմպոզիցիայի ուժեղ զգացում կա Շանքի մոտ, որի շնորհիվ լուսանկարները զեղանկարչական տղապարտություն են բողոքում: Այս մեկ լուսանկարում դաստիարակված փողոցն այնքան իրական է թվում, իսկ այսօր այնքան Ես են արտաբան գործերը, որ կարոն են մնան աշխատանքների: Այստեղ կան նաեւ արտաբաններ, սակայն արված են ճաշակով եւ այսօրվա դաստիարակով»:

Շուգարված լուսանկարները Շանքի առաջին հայացքն է Հայաստանին իրեն բնորոշ մտեցումներով: Ուսագրով են երեխաների եւ ծերերի լուսանկարները կյանքի սկիզբն ու ավարտը, հաջորդաբար ժողովն ու բախտը. «այս խնք մոլորակի» Ես արագ դաստիարակ խորհրդանշական ծեր կնոջ դեմի խորունկների, այլերի փերված զարմանի մեք: Տղապարտի են «Իմ հայրենիք», «Փողոցներ», «Գիծեմուր», «Տեղ կլորեղ», «Հայացք դաստիարակից»:

Շուգահանդեսը բացեց նկարչին

Մ. ԲԱՐԱՆՅԱՆ

